

Pověst o Meluzíně

Tahle pověst je v našem podhůří snad nejprofláklejší ze všech místních bajek a pověr. Její nejkrásnější verzi, kterou napsal (německy a švabachem) roku 1892 Gustav Mikusch, je škoda překrucovat, tak z ní jen odcituji kousilínek: „Uprostřed hlubokých lesů (v místě dnešního parku) na zeleném palouku obtékaném říčkou potká rytíř krásnou vílu a ta mimo jiné praví: „Jmenuji se Meluzína a moje panství sahá až tam, kde se tento pramen potká s jinými vodami.“ Přičemž ústí této říčky Losinky do Desné je odtamtud slabé tři kiláky...

Ale v naší verzi pověsti byla Meluzína osiřelá dcera z hraběcího rodu pánů na Velkých Losinách. Dívka byla velice zarmoucená odchodem rodičů a smutek se jí držel pořád, stále, ustavičně, bez přestání a v jednom kuse (díky frazeologický slovníku!). Po nějaké době se to začalo zdát místnímu lidu trochu podezřelé. Stranila se lidí i rozmařilých zábav a plesů, nejradyji se sama procházela lesy za zámek. Sedávala na křemencovém útesu nad mořem bukového listí, co se v jeho vlnkách ztrácejí mechové ponožky starých stromů, a poslouchala hukot větru, který tu byl doma.

Že občas mizela sama v lesích, to se dalo (i když těžko) pochopit, ale co jejímu okolí nedávalo spát, byly pátky. To jak by se rozplynula beze stopy a v zámku se objevila až po slunce západu. Samozřejmě, že to vyvolávalo všeobecnou šuškanu, ale co, panstvo má vždycky nějaké mouchy. Radši at' trajdá po lesích, než aby zvyšovala daně a kromě toho v pátek tak máme vždycky „pré“.

O nápadníky neměla Meluzína nouzi, ale nablýskaná hrabátka či neupřímní dvorští úředníci jí logicky nebyli po chuti. Zato její citlivá duše doslova zamlaskala, když se objevil rytíř Bohumil, který byl šlechtic nejen stavem, ale i duší a srdcem. Vodila ho všude, kudy dříve chodila sama - parkovými cestičkami i lesními pěšinkami. Posléze zase ji vzal Bohumil na vyjíždky do odlehlých koutů hor i podhůří. A tak se nad loukami v parku zase nesl její smích, jako když jarní slunce probudí hejna třepotajících se žlutásků. A šťastný Bohumil, poněvadž se jako vzorný syn vracíval na prodloužené víkendy na domovský hrad, netušil žádnou kulišárnu.

Chodili spolu krajinou už dost dlouho nato, aby spolu mohli začít chodit. Jednou tak seděli uprostřed knížecího bukového lesa, opírajíce se o nejmohutnějšího ze stříbrošedých velikánů, a poslouchali vítr, který tady byl doma. „Ted' to řekne“ pomyslela si Meluzína, „a já to na něj budu muset vybalit.“ V následující vteřině ji opravdu požádal o ruku. „Moc ráda budu Tvoji ženou, můj milý, ale jen když mi budeš věřit tak, jako já Tobě. Každý pátek ráno musím odejít a vrátím se až po klekání. A ty po mně nesmíš pátrat, protože kdybys mě neposlechl, zmizela bych ti navěky. Rozumíš - navěky, jak říkal ten starý moudrý klaun Waxman „Až do konce světa a času...“ A podívala se na něj dlouhým smutným pohledem.

To víte, že všechno slíbil, když byl zaláskovaný až po uši a kromě toho „čestný muž a šlechtic“.

A byla svatba jak se patří. Zámek i park byl plný příbuzných a přátel, jedlo se, pilo a tančilo, děti přecpávaly kachny na jezírku cukrovím, unášela se nevěsta - samé tradiční taškařice. Ženich už už sedal na kůň, aby objel všechny lepší krčmy v okolí, když tu ji uviděl. Stála na ostrově mezi pěnišníky, nad ní olbřímí deštník z jasanových střepečků, bílá loutka ve vzdáleném světě. A tehdy Bohumila poprvé zamrazilo, že není tak docela jeho, že to tajemství tady bude neustále. Tož to vyřešil zcela prozaicky - poslední svatební noc se opil s kastelánem, načež celý pátek prospal a v sobotu ráno ho polibkem probudila usměvavá a všeodpouštějící Meluzína.

A nastaly dny všední, namnoze veselé, poznenáhlu ještě veselejší, to když se narodila Melánie, co měla oči po mamince hluboké jako studánky, a Lucie s hláskem jako jarní větřík a taky povídálek Bohumílek („Cojetocojetocojeto??“, „Ale, ale, mami, chápeš, že...“), který na popuzené maminčino: „Budeš už mít konečně aspoň chvíli tu pusou zavřenou!!!“ bezelstně odvětil: „A mami, proč jí nemůžu mít otevřenou?“. Děti rostly, život na zámku plynul poklidně v neustálých kotrmelcích, jak už to tak v rodinách (i těch šlechtických) s malými dětmi bývá. Od soboty do čtvrtka Meluzína takřka každý večer vařila dětem jejich milovanou krupici, aby pak každý pátek za svítání vyklouzla ze zámku postranními dvířky sklenutými gotickým obloukem, zmizela a objevila se až večer. Vyrovnaný Bohumil se za celá ta léta stal jak zákon káže jen párkrát - když zapíjel narození dětí a když Družinici Království Českého vyhráli Ledový rytířský turnaj u dvora Jeho Milosti Císaře Japonského.

Jednoho dne ale dorazila na zámek hraběcí návštěva - Bohumilova prateta i se svou suitou. A milá pratetička naprosto nechápala, jak může Bohumil dopustit, aby si jeho zákonná manželka dělala 52 dnů v roce cokoli chce, nebo tedy možná nechce, ale není doma a kde tedy je a co tam dělá nebo nedělá a že by se na to podívala a co tomu říkají lidi... Mlela to stále dokola, až vytočila jindy klidného Bohumila do spirály. Dlouze a marně jí oponoval, že dal Meluzíně své slovo a to neporuší.

Hraběcí příbuzná strávila na zámku „příjemný“ týden a neustále se jí na Meluzíně něco nezdálo. Tohle by měla dělat jinak a támhleto zase vůbec ne a na děti že musí být přísnost a ty francouzské brambory co vybrala na jídelniček určitě nebyly z Francie... Milá Meluzína už toho měla taky občas plný brejle (tehdy asi cvikr), všichni byli podráždění a když se Bohumil zeptal tetičky, zda by nechtěla vzít týdenní kúru ve zdejších vyhlášených lázních, dostalo se mu popuzené odpovědi ve smyslu „Vy mě tady nechcete, tak já můžu jít!“. Ale samozřejmě nikam neodjela, naopak cíleně přikládala pod kotlík rytířových pochybností. A tak se stalo, že Bohumil obracel problém ženinych pátečních absencí ze všech stran, až dospěl k závěru, že by jí snad přece mohl pomoci, kdyby věděl, co má za trápení.

Ten čtvrteční večer zpívala Meluzína dětem na dobrou noc o hvězdách, kapkách deště, horském větru i o přicházejícím soumraku nějak jinak a smutněji než kdy předtím. Nad ránem se prosmýkla pod zalomeným kamenným ostěním a potichoučku za sebou zavřela staré dveře s těžkým klepadlem. Míhla se mezi stromy a zmizela v bílé kulaté stavbě bez oken, jen s dubovými dveřmi. To všechno sledoval Bohumil škvírou mezi okenicemi. Seběhl do parku, chvíli obcházel kruhovou rotundu a přemýšlel, proč se do ní už dříve nepodíval. Odpověď byla nasnadě - na dveřích visela letitá tabule s přibližně tímto textem: „Ochranné vodní pásmo 1. stupně - NEPOVOLANÝM VSTUP ZAKÁZÁN“.

A cedule nekecala - za zavřenými dveřmi opravdu šplouchala voda. Rytíř dlouho váhal, pak ještě déle hledal škvírku, ale žádná tam nebyla. A tak vzal meč (tu rytířskou zbraň, kterou by kdykoli bránil svoji drahou choť) do poslední kapky krve) a špičkou vyzíhal mezi prkny potouchlou skulinku. Když nahlédl, svět se s ním zatočil. To, co uviděl, by se dalo popsat jako masážní vana s vodotryskem, v níž se koupala jeho žena, tedy spíše její horní půlka. Od pasu dolů vypadala jak vodní nymfa s rybím ocasem.

Bohumil zůstal jako opařený. Že sem vůbec chodil. Snad si toho Meluzína nevěšila. Pomalým krokem procházel parkem, z údolí přitáhla mlha a vzdálenosti se zkrátily. Taky si najednou připadal na všechno krátký. Ta tam byla jeho odvaha, že Meluzíně pomůže, když zjistí, co ji trápí. Proti takovýmhle kouzlům se přece nedá bojovat.

S obavami očekával večer. Meluzína se vrátila jako obvykle, ale nešla hned ukládat děti, jak to vždycky dělávala. „Bohumile, tohle je nejsmutnější den v mém životě. Ty víš co jsi provedl a teď' všichni ponese následky. Ted' vás, moji milovaní, musím opustit. Ale už ne jen na jeden den, ale navždycky. Melinko, Lucinko, Bohoušku!“ Sevřela děti ve svém náručí jak malá ptáčátka. Bohumil objal všechny a jejich srdce tloukla společně v tom nejtesknějším akordu. Pak se Meluzína vyšvihla na okno a sotva stačila zašepat „Sbohem“ proměnila se ve vílu s rybím ocasem. Naposledy se na všechny smutně pousmála a vznesla se k temnělému nebi. Potrhané mraky letěly k horám a Meluzína mezi nimi zmizela jak poslední podzimní list nesený větrem.

Od těch dob se Meluzína za větrných dní a nocí prohání komíny a jinými škvírami, žalostně volá své milé a lidé jí házejí po větru hrstky krupice, aby měla z čeho uvařit tu dětem milovanou krupicovou kaši.

Když byste zavítali na velkosinský zámek, všimněte si malých dvířek pod pískovcovým gotickým obloukem. Prastaré, léty zrezavělé kování kliky i těžkého klepadla zdobí ryboocase ornamenty, snad tedy dosud drží vodní víly nad zámek ochrannou ruku. Odtud se dejte (jako to dělávala Meluzína) přes mostek a alejí starých lip na konec parku. Pak ji uvidíte. Meluzíninu studánku - malou rotundu s kruhovou tůňkou za zrezlou mříží, bílou vodní kapličku přikrčenou mezi mohutnými vysokánskými kmeny, po kterých se posunují modří ptáčci brhlíci. A někde nahoře, v korunách těch nebetýchých starých stromů možná spí Meluzína a čeká na svůj větrný den.

podle POVĚSTÍ ŠUMPERSKA od M. Zapletala storry lehce pokroucená ..... Filoména.cz